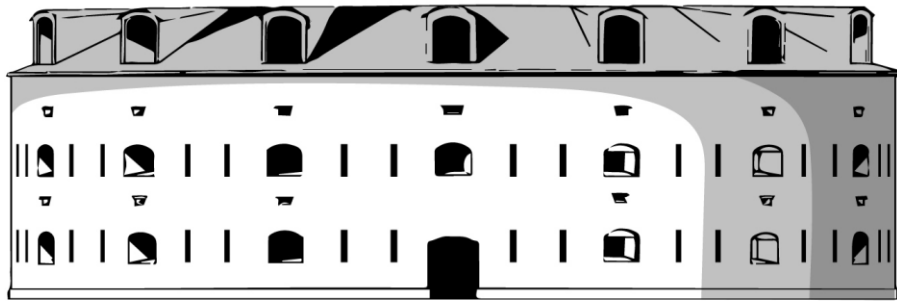

Bomarsund

Bomarsunds fästningsområde, del 2

FÖRBEREDELSEMATERIAL FÖR
SKOLOR / LÄTTLÄST

Platser att besöka på området

Bomarsunds besökscenter

År 2022 öppnade man Bomarsunds besökscenter.

I Bomarsunds besökscenter

kan du lära dig mer om

Bomarsunds historia

och om människorna som levde där.

Platser att besöka på området

Huvudfästet

Murarna i huvudfästet i Bomarsund var 290 meter långa.

I huvudfästet

kunde 2500 soldater bo.

Det var hälften

av alla soldater som bodde i Bomarsund.

Det tog 10 år att bygga huvudfästet

från år 1832

till år 1842.

2000 personer arbetade med att bygga.

Man byggde huvudfästet i tegel

och åländsk granit.

Det fanns 162 rum

och 115 kanoner i huvudfästet.

När engelsmännen och fransmännen

anföll Bomarsund 1854

fanns 1500 soldater

i huvudfästet.

När fransmännen hade vunnit

två av fästningens torn

gav soldaterna i huvudfästet också upp.

Den 2 september år 1854

sprängde franska och engelska soldater huvudfästet.

Platser att besöka på området

Magasin

Ett magasin är en lagerbyggnad.

Många tusen människor

bodde i Bomarsunds fästning.

Därför behövde man mycket mat.

3 stora magasin flyttades

från Kastelholm

till Bomarsund.

I varje magasin

kunde man ha 6000 säckar mjöl

År 1851 började man bygga

ett till magasin.

Det magasinet skulle bli

350 meter långt.

Där kunde man också ha kanoner.

Men det magasinet

blev aldrig färdigt byggt.

Du kan se stengrunden

mellan Bomarsunds besökscenter

och torn A.

Platser att besöka på området

Nya Skarpans

Innanför fästningens murar

låg staden Nya Skarpans.

Här fanns post, kontor och butiker.

Dagarna innan franska och engelska soldater
anföll Bomarsund

brände de ryska soldaterna Nya Skarpans.

De ryska soldaterna ville inte

att de franska och engelska soldaterna

skulle använda husen när de krigade.

Platser att besöka på området

Garnisonssjukhus

En garnison är ett annat ord för

alla soldater som bor och arbetar på en plats.

Soldaterna behövde ett sjukhus.

Det fanns ett sjukhus på Prästö,

men det här nya sjukhuset

skulle bli en del av fästningen

och lättare att skydda.

Inne i sjukhuset

skulle det finnas kanoner.

Man började bygga sjukhuset år 1851.

Sjukhuset hann inte bli klart

innan det förstördes år 1854.

Kommendantkansliet

Innan Bomarsund byggdes

hade den ryska guvernören, den man som bestämde på Åland,

kontor i Kastelholm.

År 1842 flyttade han kontoret

till Bomarsunds huvudfäste.

Sedan byggde man ett nytt hus

som hette Kommendantkansliet.

Där kunde guvernören ha kontor.

Platser att besöka på området

Brännklintstornet

Brännklintstornet var det första tornet som byggdes klart i Bomarsund.

Det var det första tornet som de franska soldaterna anföll år 1854. Tornet började brinna och exploderade eftersom det fanns mycket krut i det.

Djävulsberget

Djävulsberget är den högsta platsen i Bomarsund.

Det ligger 62 meter över havet.

Utsikten är fin på Djävulsberget.

Ingen vet varför det kallas Djävulsberget.

Det finns en gammal berättelse

om hur djävulen kom till Bomarsund

och dansade med en prästfru tills hon nästan dog.

Platser att besöka på området

Notvikstornet

Notvikstornet byggdes mellan år 1845 och år 1848.

Notvikstornet var det andra tornet
som franska soldater anföll år 1854.

De franska soldaterna sköt ett stort hål i väggen.

Då gav de ryska soldaterna upp.

Sedan sprängde de franska soldaterna tornet.

Många år senare hittade arkeologer Notvikstornets
kanoner.

Några av dem finns kvar i och runt tornet.

Andra saker som arkeologerna hittade
finns i Bomarsunds besökscenter.

Platser att besöka på området

Prästötornet

År 1842 började man bygga Prästötornet.

Engelska och franska soldater sprängde
Prästötornet

tillsammans med resten av fästningen.

Sedan användes stenarna från väggarna
till att bygga andra byggnader.

Platser att besöka på området

Lotsstugan

En lots är en person som visar hur fartyg och båtar skall köra.

Det fanns en lotsstuga i Bomarsund innan man byggde fästningen.

1854 brände ryska soldater lotsstugan

för att de franska och engelska soldaterna

inte skulle använda den.

Efter kriget byggde man en ny lotsstuga.

I många år var Lotsstugan Bomarsunds museum.

Idag finns Bomarsunds besökscenter i stället.

Platser att besöka på området

Begravningsplatserna på Prästö

Många soldater hade olika religion.

Därför fanns det olika begravningsplatser

för ortodoxa kristna, katolska kristna, lutherska kristna.

muslimer och judar.

Begravningsplatserna finns kvar idag.

De ligger på ön Prästö, bredvid Bomarsund.

Eftersom det finns så många begravningsplatser på Prästö

kallar man ön för "De dödas ö"

Gamla rysk-ortodoxa begravningsplatsen

Den grekisk-ortodoxa begravningsplatsen

började användas efter år 1810.

Den användes till år 1846.

Då var begravningsplatsen full.

Ibland kallar man begravningsplatsen för kolerakyrkogården.

Många människor som dog i sjukdomen kolera

begravdes där.

För länge sedan fanns många kors

och gravstenar av trä här, men de har ruttnat bort.

Bara 20 gravstenar av sten finns kvar.

Platser att besöka på området

Judisk begravningsplats

Ungefär 100 judar bodde i Bomarsunds fästning.

De fick en egen begravningsplats på Prästö.

6 gravstenar finns kvar.

Det fanns också en synagoga på Prästö

men ingen vet var den låg

eller hur den såg ut.

Muslimsk begravningsplats

Några av de ryska soldaterna i Bomarsund var muslimer.

Några av fångarna som byggde Bomarsund var också muslimer.

På den muslimska begravningsplatsen på Prästö finns inga stenar som berättar om vem är begravnen där.

Det finns ingen information i arkiven.

Därför vet vi väldigt lite

om muslimerna i Bomarsund.

Platser att besöka på området

Nya begravningsplatserna

År 1846 var de gamla begravningsplatserna fulla.

Då öppnade man nya begravningsplatser på Prästö.

Nu fick också lutheraner och katoliker

egna begravningsplatser.

Men bara några år senare

prändes Bomarsunds fästning.

Efter det bodde nästan ingen i Bomarsund.

Nu behövde man inte begravningsplatserna mer.

Därför är det inte många gravar här.

Bara den lutherska begravningsplatsen används nu.

Platser att besöka på området

Militärsjukhuset

Det första sjukhuset i Bomarsund

byggde man i Prästö.

Det fanns många byggnader runt sjukhuset.

Utanför sjukhusområdet fanns privata hus.

När franska och engelska soldater anföll Bomarsund

brände de ryska soldaterna

sjukhuset och alla andra hus.

De ryska soldaterna ville inte

att de franska och engelska soldaterna

skulle använda husen när de krigade.

Idag kan du se lite husgrunder som står kvar.

Platser att besöka på området

Radiostationen

År 1856 blev Åland demilitariserat.

Det betydde

att inga fästningar fick byggas på Åland och

inga soldater fick finnas här.

Men år 1906 kom 750 ryska soldater till Åland.

Soldaterna skulle kontrollera att ingen smuglade vapen över Åland.

Soldaterna byggde en telegraf.

20 telegrafister bodde i ett rött hus vid telegrafan.

Telegrafan och det röda huset som telegrafisterna bodde i

är de enda husen i Bomarsund som finns kvar från ryska tiden.

Platser att besöka på området

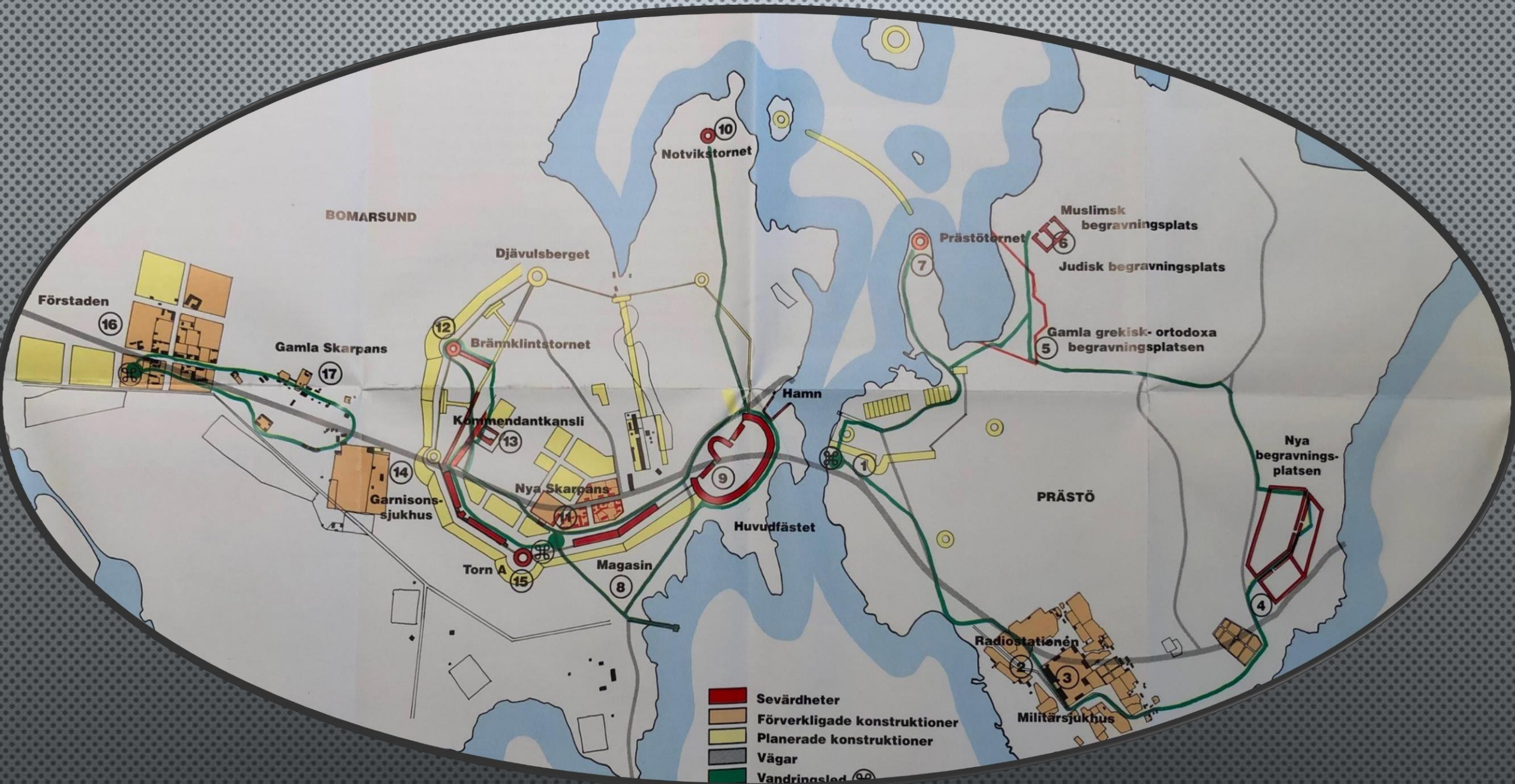
Gamla Skarpans

Innan Bomarsund byggdes fanns här en by.
Byn hette Skarpans
eftersom en man som ägde marken hette Skarp.
År 1811 köpte ryska staten mark
för att bygga Bomarsunds fästning bredvid byn.
Soldaterna behövde handelsbodas
och skomakare och mycket annat.
Därför blev byn större och större.
Den fick heta Gamla Skarpans
eftersom staden innanför fästningens murar
hette Nya Skarpans.

Du kan se husgrunderna
i skogen vid vägen till Bomarsund.

Förstaden

Väster om Bomarsunds murar
började man bygga en till stad
år 1845.
Den hette Förstaden.
Här bodde många officerare,
hantverkare och handelsmän.
Här fanns också Bomarsunds skola.
Idag ligger Bomarsunds gård
på den plats där Förstaden låg

BOMARSUND

PRÄSTÖ

- Sevärdheter**
- Förverkligade konstruktioner**
- Planerade konstruktioner**
- Vägar**
- Vandringsled**

Förstaden

Gamla Skarpans

Djävulsberget

Notvikstornet

Prästötornet

Muslimsk begravningsplats

Judisk begravningsplats

Gamla grekisk-ortodoxa begravningsplatsen

Nya begravningsplatsen

Hamn

Kommendantkansli

Nya Skarpans

Huvudfästet

Garnisons-sjukhus

Torn A

Magasin

Radiostationen

Militärsjukhus

